

Schoolplan 2024 – 2028

Inhoud

1 Het HLZ	4
1.1.1 Voorwoord	4
1.1.2 Leeswijzer	4
1.2 Wie we zijn: een maatschappij in het klein	5
1.2.1 Onze visie	5
1.2.2 Onze missie	5
1.2.3 Voor wie willen we in het bijzonder van waarde zijn?	5
2 Onderwijs	6
2.1 Vanuit onze kernwaarden	6
2.1.1 Persoonlijk	6
2.1.2 Positief	6
2.1.3 Activerend	6
2.1.4 Verbindend	7
2.2 Goed onderwijs	7
2.2.1 EDI	7
2.2.2 Professionele medewerkers, een leven lang leren	8
2.2.3 Huisvesting	9
2.2.4 Opleidingsschool	9
2.2.5 Toetsing en toetsbeleid	10
2.2.6 Kwaliteitszorg	11
2.2.7 Financiële organisatie	13
2.2.8 Positie van de sectie	13
2.3 Voor iedereen die wil	14
2.3.1 Pedagogisch klimaat	14
2.3.2 Leerlingparticipatie	15
2.4 We leiden op tot vaardige leerlingen	17
2.4.1 Determinatie	17

2.4.2	Catwise.....	18
2.4.3	Havo en vwo.....	19
2.5	Richting een toekomst in de bredere maatschappij.....	20
2.5.1	Basisvaardigheden.....	20
2.5.2	LOB.....	21
2.5.3	Internationalisering en wereldburgerschap.....	22
3	Veiligheid en begeleiding.....	24
3.1	Onderwijs in een veilige omgeving.....	24
3.1.1	Veiligheid.....	24
3.1.2	Pesten en grensoverschrijdend gedrag.....	25
3.1.3	Diversiteit en inclusiviteit.....	26
3.2	Begeleid door vaardige mentoren.....	26
3.2.1	Op weg naar zelfstandigheid.....	26
3.2.2	Driehoek: leerling – ouders – school.....	27
3.2.3	Mentoraat.....	28
3.3	Ondersteund door een betrokken ondersteuningsteam.....	29
3.3.1	Extra ondersteuningsmogelijkheden voor alle leerlingen.....	29
3.3.2	PlusPunt en passend onderwijs.....	30

1 Het HLZ

1.1.1 Voorwoord

We hebben de voorgaande jaren met medewerkers, leerlingen en ouders in veel bijeenkomsten goed nagedacht over wie we als het HLZ zijn, over wie we willen zijn en hoe we nog beter kunnen worden in wie we zijn. In dit schoolplan lees je de uitkomst van dat proces en beschrijven we de ontwikkeling die we de komende vier jaar met het onderwijs en het pedagogisch-didactisch klimaat op het HLZ willen maken.

We sluiten daarbij aan op de Strategische Agenda van de Cedergroep waar het HLZ deel van uit maakt. In die agenda zijn het bieden van goed onderwijs, goed werkgeverschap en het leren van en met elkaar de leidende principes.

Cederscholen kiezen voor waardenvol onderwijs vanuit een inclusieve houding. Voor de één vinden deze waarden hun oorsprong in een geloofsidentiteit, voor de ander in een levensbeschouwelijke visie. Hoe divers ook, in ons onderwijs handelen we vanuit de overtuiging dat we onze leerlingen willen leren om hun weg te vinden in de veranderende samenleving. Een samenleving waarin meer eisen worden gesteld en die steeds complexer wordt. Dat begint met leerlingen te laten ontdekken wie ze zijn, vooral in relatie tot anderen.

Wilfred Vlakveld, juli 2024

1.1.2 Leeswijzer

Waar we spreken over ouders, bedoelen we ook verzorgers of andere opvoeders.

1.2 Wie we zijn: een maatschappij in het klein

Wij zijn het HLZ. Opgericht in 1929 en sinds 1934 gevestigd in de Brahmsstraat in Amsterdam Zuid. We hebben een rijke geschiedenis. Vanuit een christelijke oorsprong en in lijn met de ambities van de Cedergroep is goed onderwijs en het delen van gemeenschappelijke waarden de basis van waaruit we vertrekken. Het hervormde karakter heeft geleidelijk plaatsgemaakt voor een brede levensbeschouwing. Door goed en docentgestuurd onderwijs en onze persoonlijke aanpak is het HLZ een school waar leerlingen en medewerkers bewust voor kiezen en trots op zijn.

1.2.1 Onze visie

We bieden een betrokken omgeving als basis om te groeien. Op de middelbare school begin je als kind en vertrek je als jongvolwassene. Het is dé plek voor persoonlijke- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Iedereen ontwikkelt zich op een eigen manier en in een eigen tempo. Daarin heb je elkaar nodig, want je ontwikkelt jezelf in relatie tot de ander. Een vertrouwde en betrokken omgeving, waar iedereen zich thuis voelt, vormt het fundament voor leerlingen om te kunnen onderzoeken wie ze zijn en waar hun talenten, valkuilen en mogelijkheden liggen.

1.2.2 Onze missie

Noem ons de maatschappij in het klein. Een plek waar leerlingen en medewerkers de tijd en ruimte krijgen zichzelf te ontdekken en om van en met elkaar te leren. In de brugklas ondersteunen we leerlingen intensief bij het landen op een nieuwe school, en in de tweede en derde klas bouwen we geleidelijk op naar steeds meer eigen verantwoordelijkheid. In de bovenbouw reiken we nog meer handvatten aan om leerlingen op zichzelf, de ander en de wereld om zich heen te leren reflecteren en zo hun eigen weg te kunnen vinden en vormgeven. Door samen ervaringen op te doen, zowel in de school als daarbuiten, ontwikkelen leerlingen kennis en vaardigheden die ze voor de rest van hun leven meenemen.

1.2.3 Voor wie willen we in het bijzonder van waarde zijn?

Diversiteit van mensen en meningen geeft kleur aan het leven en dat zien we terug bij onze leerlingen en medewerkers. Iedereen die gemotiveerd is en zich wil ontwikkelen is bij ons welkom.

We dagen leerlingen uit en stimuleren ze te groeien, zowel persoonlijk als in schoolambities. Hierbij verwachten we van leerlingen dat ze zelfstandigheid ontwikkelen en leren open staan voor elkaars (afwijkende) meningen. Met onze kennis en betrokkenheid zorgen we ervoor dat iedereen vol vertrouwen kan doorstromen naar het voor hen best passende (vervolg)onderwijs.

2 Onderwijs

2.1 Vanuit onze kernwaarden

Het beste onderwijs voor elke leerling: dat is de bedoeling van het HLZ. Vanuit die ambitie werken wij elke dag aan toekomstbestendig onderwijs. Vertrouwen in onze leerlingen en hun capaciteiten is daarbij leidend. Met goed opgeleide docenten en vanuit een prettige leeromgeving stimuleren wij leerlingen om de lat hoog te leggen voor zichzelf en om hun eigen toekomstmogelijkheden te vergroten.

Met ons onderwijs willen wij leerlingen helpen zich te ontwikkelen tot goede en kritische burgers. Het HLZ bereidt hen voor op een passende vervolgopleiding en op het meedoen in en mede vormgeven van onze snel veranderende maatschappij. Wij vinden het belangrijk dat jongeren op school niet alleen kennis en vaardigheden opdoen, maar ook leren samenleven met anderen en zichzelf leren kennen en ontwikkelen. De bagage die wij leerlingen meegeven, helpt hen bij het maken van de juiste keuzes.

Het HLZ werkt hierbij vanuit vier kernwaarden. Deze kernwaarden helpen ons om de bedoeling van ons onderwijs in praktijk te brengen.

2.1.1 Persoonlijk

- Onze kleinschalige omgeving maakt dat iedereen wordt gezien.
- Bij ons krijgt iedereen de ruimte om te zijn wie je bent en te laten zien waar je voor gaat en staat.
- Door persoonlijk contact en vertrouwen in elkaar zijn we in staat elkaar zo goed mogelijk te ondersteunen in de ontwikkeling.

2.1.2 Positief

- We denken in mogelijkheden en kijken vooral naar wat wél kan.
- We zorgen dat iedereen met een goed gevoel op de schooltijd terug kan kijken.
- Ons enthousiasme werkt motiverend en inspireert anderen om ook in beweging te komen.
- Het kan op het HLZ nooit duidelijk en nooit vriendelijk genoeg zijn

2.1.3 Activerend

- Door activiteiten binnen én buiten de school te organiseren prikkelen we de nieuwsgierigheid van onze leerlingen.
- We stimuleren eigen initiatief en het tonen van lef, want beide dragen maximaal bij aan persoonlijke groei.
- We creëren samen heldere en realistische (persoonlijke) doelen.

2.1.4 Verbindend

- We staan voor een inclusieve omgeving waarin iedereen ertoe doet
- Door verschillende mensen en meningen te omarmen ontdekken leerlingen wie ze zijn, ook in relatie tot de ander en de omgeving.
- We zoeken binnen én buiten de school actief naar tastbare ervaringen.

2.2 Goed onderwijs

2.2.1 EDI

Wij denken dat leerlingen van twaalf tot achttien jaar, gemiddeld genomen dus de leeftijd dat ze bij ons op school zitten, behoefte hebben aan structuur. Alle docenten gebruiken daarom als opbouw van hun les de HLZ-variant van het zogenaamde Effectieve Directe Instructie (EDI) model. Volgens dit wetenschappelijk bewezen model zijn de lessen opgebouwd in herkenbare fases. Bij het geven van de instructie wordt er doelgericht in plaats van taakgericht gehandeld.

EDI is het doelmatig aanbieden van nieuwe leerstof. Leerlingen willen niet onnodig wachten op uitleg, daarom is het belangrijk om de instructie zo te geven, dat er geen leertijd verloren gaat. Het geven van een effectieve instructie zorgt ervoor dat snelle leerlingen vlot aan de slag kunnen, terwijl kinderen die meer uitleg nodig hebben een verlengde instructie krijgen. EDI is daarmee dus een ook voorwaarde om te kunnen differentiëren.

Als de basis op orde is kunnen er binnen dit model in elke fase andere werkvormen worden ingezet zodat er gevarieerde en aantrekkelijke lessen worden gegeven. Hierbij kijken we ook naar de verworvenheden van de afgelopen jaren Universalis-onderwijs en zoeken manieren om deze op te nemen binnen de EDI-structuur van ons reguliere onderwijs. Bijvoorbeeld door het vormgeven van projecten waarbij door leerlingen, in vormen waar samenwerking centraal staat, vakoverstijgend gewerkt wordt aan een maatschappelijk relevant thema.

DOEL

Alle lessen worden gegeven volgens het EDI-model waarbinnen aantrekkelijk en gevarieerd onderwijs wordt geboden.

2.2.2 Professionele medewerkers, een leven lang leren

We verwachten van onze medewerkers dat ze willen leren. Een goede inzet van de deskundigheidsbevordering en samen werken aan onderwijsontwikkeling zijn vanzelfsprekend op het HLZ.

We vinden het ook vanzelfsprekend dat een docent de vakkennis op peil houdt. We verwachten daarbij dat een docent zich blijft ontwikkelen in het docerende beroep, waarbij de nadruk ligt op het laten leren van leerlingen. Er wordt op dit gebied veel gevraagd van medewerkers: digitalisering, meer activerende werkvormen, meer samenwerken in afdelingen, passend en inclusief onderwijs. Van het personeel wordt eveneens verwacht dat ze met verschillen tussen havo en vwo om kunnen gaan. Hiervoor zijn docenten nodig die flexibel, creatief, jong van geest en bevlogen zijn, die over relativiseringsvermogen beschikken en het grote geheel overzien. Dat laatste wil zeggen dat het primaire doel hen altijd helder voor ogen staat: kinderen helpen in hun ontwikkeling tot hbo'ers of wo'ers.

Ook voor medewerkers geldt dat er sprake is van erkende ongelijkheid. Een leven lang leren geldt voor iedereen, maar we zullen niet allemaal hetzelfde leren. In gesprekken met elkaar en met leidinggevenden zal steeds de vraag worden gesteld waar nog een leerbehoefte ligt in combinatie met de ambities van de school. Door de deskundigheidsbevordering in te zetten zal er, op maat, aan ontwikkeling worden gewerkt.

In dit schoolplan staat onze visie op onderwijs en welke ambities en doelen we hebben. Professionalisering wordt strategisch ingezet. Daarmee bedoelen we dat we niet lukraak professionaliseringsmiddelen inzetten, maar dat de middelen worden ingezet met als doel om onze ambities waar te maken. Dit zal vooral op het gebied van didactisch en pedagogisch handelen zijn, maar professionaliseren kan ook op andere gebieden worden ingezet. Denk aan de ICT-vaardigheden van de medewerkers, of medewerkers die een andere loopbaan gaan bewandelen in het onderwijs: begeleiding van leerlingen, onderwijsontwikkeling, beleid en organisatie, ondersteuning van collega's. Daarnaast vervullen leraren rollen buiten de school die gerelateerd zijn aan hun docentschap, zoals toetsontwikkeling en het meeschrijven aan methodes.

Het HLZ heeft in het taakbeleid vastgelegd dat (naar rato) 170 uur van de normjaartaak is bestemd voor deskundigheidsbevordering. Over de helft hiervan (85 uur) wordt met de leidinggevende een individuele afspraak gemaakt met betrekking tot de invulling van deze deskundigheidsbevordering. De andere helft (85 uur) is een collectieve scholing en deze wordt ingevuld door de schoolleiding. Hieraan toegevoegd is nog 16 uur curriculumontwikkeling.

DOEL

Binnen vier jaar zijn we een professionele leergemeenschap en medewerkers hebben daarin inspraak op hun eigen ontwikkeling.

2.2.3 Huisvesting

Onze dislocatie op de Jan van Eijckstraat is halverwege schooljaar 2023-24 in gebruik genomen. Vanaf dat jaar starten alle eerste klassen in dit prachtig gerenoveerde gebouw. Tijdens de komende schoolplanperiode zal ook de hoofdvestiging aan de Brahmsstraat worden gerenoveerd. Alle leerlingen vanaf de tweede klassen zullen tijdelijk worden ondergebracht in gebouwen aan de Dongestraat en de Geulstraat. Als we na, volgens planning 2 jaar, weer terugkeren in de Brahmsstraat, zijn de lokalen fors groter dan nu het geval is, zodat we veel meer diverse en activerende werkvormen kunnen integreren binnen de structuur van onze lessen. Naast meer ruimte voor onderwijs zal de veiligheid van het bijna honderd jaar oude gebouw dan zijn verbeterd en zullen vele duurzame ingrepen en oplossingen bijdragen aan een gezonde schoolomgeving.

DOEL

In deze schoolplanperiode realiseren we een renovatie van het hoofdgebouw, zodat we daar, net als in de Jan van Eijckstraat, een veilige en moderne omgeving hebben die past bij de ontwikkeling van ons onderwijs.

2.2.4 Opleidingsschool

HLZ is lid van ROSA. Een groot samenwerkingsverband van VO-scholen in regio Amsterdam-Amstelland en Kennemerland en zes Amsterdamse docentenopleidingen. De partners zijn samen verantwoordelijk voor het opleiden van eerste- en tweedegraads docenten. De HLZ-opleidingsschool richt zich op vijf groepen: studenten, startende en nieuwe docenten, opleiders (werkplekbegeleiders en coaches) en ons reguliere docententeam (OP en OOP). De volledige opbouw en ambities van de opleidingsschool staan beschreven in ons inductieplan.

Nieuwe docenten doorlopen op HLZ het NIDO-traject. Hieronder vallen een startbijeenkomst, verschillende thema- en intervisiebijeenkomsten, begeleiding door een vakcoach en, voor startende docenten, begeleiding door een persoonlijke coach. Voor docenten die nieuw zijn in het onderwijs is er ook een ondersteuningsprogramma voor het tweede en derde jaar. Stagiairs worden begeleid door opgeleide werkplekbegeleiders en kunnen deelnemen aan intervisie en themabijeenkomsten. Zo kunnen we op het HLZ iedereen die in het onderwijs komt werken begeleiden om van een student of starter een ervaren docent te worden.

We streven er naar dat alle medewerkers zich blijven professionaliseren. Op dit moment is die professionalisering belegd in studiedagen en hebben medewerkers een professionaliseringsbudget. Waar de studiedagen nu nog veelal ingericht worden door de schoolleiding is de ambitie om de ontwikkeling meer van de medewerkers zelf te maken. Vanuit de opleidingsschool zullen studiedagen worden georganiseerd, waarbij medewerkers keuze hebben om aan te sluiten bij thema's waarin zij zich willen ontwikkelen. Daarmee wordt het aanbod beter afgestemd op de scholingsbehoefte van onze docenten en medewerkers. We werken in de komende vier jaar toe naar het ontstaan van een duurzame professionele leergemeenschap, waarbij de expertise die op dit moment al aanwezig is in de school wordt gebundeld op een plek waar deze voor alle medewerkers te vinden is en actief aangeboden wordt. En waarin er met en van elkaar geleerd wordt.

DOEL

Vanuit de opleidingsschool werkt het HLZ aan een leven lang leren van alle medewerkers in alle fasen van hun professionele carrière; als student, als beginner en als ervaren docent.

2.2.5 Toetsing en toetsbeleid

De voorliggende jaren willen we komen tot een gezamenlijke visie op toetsen. We bespreken de volgende vragen:

- Waarom toetsen we?
- Wat toetsen we?
- Hoe toetsen we?

De antwoorden op deze vragen leiden tot een breed gedragen toetsbeleid dat haar weg heeft gevonden in de PTA's en PTD's die onderdeel zijn van de vakwerkplannen van alle secties.

Naast het verbeteren van de toetscultuur besteden we ook aandacht aan de toetskwaliteit waarbij het onderscheid havo-vwo een rol zal spelen in de vraagstelling.

De richting die we met het toetsbeleid verwachten in te slaan is er een van:

- Minder summatief toetsen en meer formatief handelen;
- Meer stimuleren en motiveren dan controleren;
- Meer als feedback op het leerproces;
- Naast vakspecifieke ook vakoverstijgende vaardigheden opnemen in de toetsen.

We willen de komende jaren toewerken naar een cultuur waarbij leerlingen niet voornamelijk geïnteresseerd zijn in het cijfer dat zij voor een toets hebben gekregen, maar zichzelf vooral de vraag stellen: "Wat had ik goed en waar kan ik mezelf verbeteren?"

Naast de toetscultuur is het, o.a. met het oog op een juiste determinatie, nodig de toetskwaliteit te verbeteren. Een van de aspecten is om scherper voor ogen te krijgen wat een havo- en wat een vwo-vraag of -toets is. Wij halen waar nodig hiervoor externe expertise in huis.

DOEL

Er is een gezamenlijke visie op toetsen die haar weg heeft gevonden naar de vakwerkplannen van alle secties.

2.2.6 Kwaliteitszorg

Op HLZ wordt waarde gehecht aan kwaliteit. De overheid bepaalt doelen en normen, maar dat doen wij zelf ook. Wij streven naar een cyclische en systematische werkwijze (PDCA-cyclus) voor het bepalen, borgen en verbeteren van de kwaliteit, waarbij wij ons het volgende afvragen: doen wij de goede dingen, doen wij de dingen goed, hoe weten wij dat, vinden anderen dat ook en wat doen wij met die kennis?

Effectieve kwaliteitszorg vereist een kwaliteitscultuur. Onder kwaliteitscultuur verstaan wij een cultuur die stimuleert dat alle betrokkenen, zowel intern als extern, zich continu richten op het definiëren en behalen van de gewenste kwaliteit en door middel van een constructief-kritische houding streven naar de daarvoor zo nodig vereiste kwaliteitsverbeteringen, kortom: wij proberen adequate kwaliteitszorg te realiseren in een cultuur waarin kwaliteitsbewustzijn, openheid en betrokkenheid worden gestimuleerd bij zowel medewerkers als bij leerlingen en ouders.

Ambitie is om jaardoelen op te stellen en de voortgang hiervan minimaal twee keer per schooljaar met de schoolleiding te bespreken. Ook willen wij tijdens de periode van dit schoolplan aanwezige data structureren en kijken hoe nóg meer uit data-analyse kan worden gehaald, waardoor de onderwijsresultaten verbeterd zullen worden. Deze opdracht is niet alleen belegd bij de schoolleiding, maar hierin willen we ook de secties een rol geven. Het sectiewerkplan wordt een levend document waarmee gewerkt zal worden.

Ambitie is verder dat in de jaarkalender kwaliteit naast de planning ook beschreven staat welke kwaliteitszorginstrumenten we inzetten, wanneer, met welk doel, door wie en hoe. Wij maken onder meer gebruik van de volgende gegevens/instrumenten:

- Gesprekken met medewerkers (POMS, gesprekscyclus), leerlingen (POLS) en ouders (OR);
- Lesbezoeken waarbij de DOT wordt gebruikt, leerlingenquêtes en nagesprek met de docent;
- Ouder-, leerling- en medewerkerstevredenheidsenquêtes;
- Overleg met scholen binnen het Ceder-bestuur en de senior-adviseur Onderwijs en Kwaliteit van Ceder;
- Magister;
- Cum Laude.

Daarnaast zetten we in op schoolonderzoekers die omvangrijke onderzoeken uitvoeren binnen school.

We hebben een interne kwaliteitszorgmedewerker. Deze zet onderzoeken uit, maakt analyses, stelt de jaarkalender kwaliteit op en ondersteunt bij het schrijven van beleidsplannen. De kwaliteitszorgmedewerker heeft contact met de senior medewerker Onderwijs en Kwaliteit van Ceder, en met kwaliteitszorgmedewerkers van andere scholen binnen het Ceder-bestuur.

DOEL

Er ontstaat een kwaliteitscultuur waarin, waar mogelijk data-ondersteunde, PDCA-cycli leiden tot continue verbetering van het onderwijs en de processen.

2.2.7 Financiële organisatie

Binnen onze school hechten we veel waarde aan een transparante en efficiënte financiële organisatie. Het is van groot belang dat onze financiën op een verantwoorde manier worden beheerd, zodat we kunnen blijven investeren in de kwaliteit van ons onderwijs en de ontwikkeling van onze leerlingen. We zorgen ervoor dat onze financiële processen goed zijn ingericht en dat er regelmatig controles worden gehouden (MARAP met het bestuur en besprekingen met MR) om de financiële gezondheid van de school te waarborgen.

Het HLZ kent geen sponsors. Als incidenteel giften worden ontvangen, zullen de gelden worden aangewend voor de aanschaf van leermiddelen of ontspanning van de leerlingen.

DOEL

Een gezonde financiële huishouding die het duurzaam mogelijk maakt ons onderwijs te geven en te verbeteren.

2.2.8 Positie van de sectie

Het HLZ kent een zogenaamde matrixstructuur met als horizontale verbinding de afdeling en als verticale de vaksectie.

De afdelingen

Er zijn 4 afdelingen: leerjaar 1 (Jan van Eijckstraat), leerjaar 2 en 3, bovenbouw havo en bovenbouw vwo.

De afdelingen hebben een afdelingsleider, één of meerdere leerjaarcoördinatoren en, behalve bij de eerste klas, een decaan. In een afdelingsoverleg wordt gesproken over specifieke pedagogische en didactische zaken passend bij leerlingen in die afdeling. Docenten zijn in meerdere afdelingen actief.

De vaksectie

De vaksectie is georganiseerd rond een vak. In enkele gevallen rond een cluster

van vakken. Het vak is verantwoordelijk voor de leerlijnen, de kwaliteit en de inhoud van het onderwijs. We gaan de komende vier jaar de positie van de sectie en de samenwerking binnen de sectie verstevigen en we werken de rol van het sectievoorzitterschap uit. Onze ambitie is dat de vaksectie jaarlijks een vakwerkplan maakt.

DOEL

De sectie is de motor van onderwijsverbetering op het HLZ. Het vakwerkplan is de weerslag van alle gemaakte afspraken. De afdeling draagt bij aan pedagogisch-didactische verbanden in de school.

2.3 Voor iedereen die wil

2.3.1 Pedagogisch klimaat

Door een helder pedagogisch klimaat kunnen zowel onze leerlingen als onze medewerkers goed functioneren. De basis van ons pedagogisch klimaat is: het kan nooit duidelijk genoeg en nooit vriendelijk genoeg zijn. We verwachten van leerlingen en medewerkers dat ze elkaar behandelen zoals ze zelf graag ook behandeld zouden willen worden: aardig en beleefd. Medewerkers geven richting leerlingen het goede voorbeeld in gedrag, taalgebruik en organisatie, en geven in de les, in het schoolgebouw en rondom het schoolgebouw kaders en grenzen aan leerlingen. Wij verwachten dat leerlingen zich aan die kaders en grenzen houden.

Ook binnen ons pedagogisch klimaat is onze leidraad dat we als school een maatschappij in het klein zijn. We werken en leren samen in een omgeving met verschillende mensen, die uiteenlopende opvattingen, ideeën en manieren van communiceren hebben. Hierin mogen er uiteraard verschillen zijn, maar we verwachten dat er in alle gevallen ook respect is. Hier wordt in de mentorlessen ook aandacht aan besteed.

We zijn van mening dat leerlingen fouten mogen en kunnen maken. Dit kan gaan om schoolse zaken, zoals geen huiswerk maken of spieken, maar ook om sociale situaties, zoals een grote mond naar de docent of een conflict met een medeleerling. Hierin maken wij in onze communicatie naar leerlingen duidelijk dat fouten maken mag, dat het zelfs leerzaam is om fouten te maken, en dat het vooral van belang is dat een leerling leert hoe een dergelijke situatie op te lossen is. Hierin leggen we de verantwoordelijkheid eerst bij de leerling zelf en bieden hulp

aan als de leerling er niet uit komt, afgestemd op onder andere de leeftijd van de leerling. We vragen en verwachten van ouders dat zij hun kind de ruimte geven om dit leerproces aan te gaan, en de school de ruimte geven om hun kind hierin te begeleiden. In onze afhandeling van onverhoopte incidenten (klein en groot) gaan wij uit van het principe dat iedereen gelijk is, maar niet iedereen hetzelfde: erkende ongelijkheid.

In de toekomst willen we onze blik op ons pedagogisch klimaat steeds duidelijker uitdragen naar leerlingen, ouders en medewerkers, waardoor het voor alle partijen een vanzelfsprekende manier van omgang wordt.

DOEL

Leerlingen en medewerkers werken in een veilige en prettige leeromgeving waarin het nooit duidelijk en nooit vriendelijk genoeg kan zijn

2.3.2 Leerlingparticipatie

Elke stamklas (onderbouw) of mentorgroep (bovenbouw) heeft twee klassenvertegenwoordigers die minstens twee keer per jaar in gesprek gaan met de schoolleiding. In die gesprekken dragen klassenvertegenwoordigers zaken aan die vanuit de klas en hun ervaring naar voren zijn gekomen. Centraal bij deze besprekingen staat, naast het ophalen van de ervaringen en meningen van leerlingen, het stimuleren van leerlingen om zelf initiatief te nemen in het oplossen van zaken waar ze tegenaan lopen. Wat aan bod komt in deze bijeenkomsten wordt teruggekoppeld aan de medewerkers. Wat met de feedback gedaan wordt koppelen we zoveel mogelijk terug aan leerlingen. Onze ambitie is om een school te zijn waarbij leerlingen het gevoel hebben dat ze invloed uit kunnen oefenen op hun leeromgeving.

We vinden het belangrijk om leerlingen te helpen hun problemen zelf op te lossen, in plaats van de oplossing uit handen te nemen. We motiveren leerlingen om bij het oplossen van problemen onderstaande volgorde aan te houden, waarbij de volgende stap genomen wordt als de eerste stap niet voldoende effectief blijkt of de genoemde persoon niet de juiste hulp kan bieden:

- Zelfstandig proberen
- Hulp vragen aan docent
- Hulp vragen aan mentor
- Hulp vragen aan leerjaarcoördinator

- Hulp vragen aan afdelingsleider.

De leerlingenraad van HLZ is in ontwikkeling. Na een afwezigheid van enkele jaren, is inmiddels de basis van een leerlingenraad gelegd. Ambitie is om in de komende vier jaar de leerlingenraad uit te breiden, te scholen en te betrekken in meerdere beleidsmatige en organisatorische zaken. Vanuit de leerlingenraad is meegedacht over het Ceder-brede leerlingenstatuut en in het proces van de totstandkoming van dit statuut zullen we leerlingen blijven betrekken. Het streven is dat dit statuut in de komende vier jaar af is en een plek heeft gevonden in de school. Het formele contact tussen leerlingen en schoolleiding vindt plaats via de MR, waarin altijd twee leerlingen zitting hebben.

We hebben op het HLZ een actieve GSA (Gender and Sexuality Alliance), waarbij het bestuur in handen is van leerlingen, onder begeleiding van twee docenten. De GSA draagt uit dat iedereen op school de vrijheid heeft te kunnen zijn wie ze zijn, zonder zich daarvoor te hoeven schamen of te verantwoorden. Op dit moment organiseert de GSA Paarse Vrijdag en verschillende activiteiten, zoals filmavonden, uitstapjes en informatieve momenten. Ons streven is om de GSA uit te breiden naar meer leerlingen, en een grotere zichtbaarheid te creëren binnen de school.

Een belangrijke spil in de leerlingenparticipatie op HLZ zijn onze brugklascoaches. Deze leerlingen zijn niet alleen aanspreekpunt van onze brugklassers, maar zijn ook betrokken bij de organisatie van verschillende activiteiten. Zij organiseren bijvoorbeeld volledig zelfstandig het brugklasfeest en helpen en denken mee met het creëren van een zachte landing voor onze brugklassers.

DOEL

Leerlingen voelen zich mede-eigenaar van de school en dragen bij aan een veilige en prettige omgeving zodat ze met trots terugkijken op hun middelbareschooltijd.

2.3.3 Buitenschoolse activiteiten

Op het HLZ bieden we buitenschoolse activiteiten (BSA) aan. Dit is voor leerlingen die het leuk vinden en tijd hebben om, na schooltijd, deel te nemen aan de aangeboden activiteit(en). We geven in het begin van het schooljaar, veelal via de mentoren, de leerjaarcoördinator of de coördinator van de BSA een presentatie in de lessen en informeren leerlingen en ouders hierover. Elk schooljaar is het aanbod wisselend. Leerlingen kunnen ervoor kiezen om een heel schooljaar mee te doen, maar bij veel activiteiten is het ook mogelijk om één periode mee te doen.

De buitenschoolse activiteiten kunnen door onze medewerkers gegeven en begeleid worden, maar het doel is ook dat leerlingen zelf met initiatieven komen voor clubjes/activiteiten die ze zouden willen opzetten en (gedeeltelijk) leiden. De regie ligt dan voornamelijk bij de leerlingen zelf, waarbij de docent een meer passieve rol aanneemt wat betreft de organisatie van de activiteit.

DOEL

De school is, ook buiten de lessen om, een prettige omgeving voor onze leerlingen.

2.4 We leiden op tot vaardige leerlingen

2.4.1 Determinatie

Onze determinatie kan en moet, met name in de onderbouw, beter. Te veel leerlingen stromen op een onjuist niveau door, waarbij onze vwo opvallend groot is ten opzichte van vergelijkbare scholen. Uit een zeer uitgebreide analyse die wij intern hebben gedaan met betrekking tot determinatie, hebben we een aantal conclusies getrokken:

- We starten meteen in jaarlaag 1 met een betere determinatie: betere validering van toetsen, strikter in de bespreekzone, meer aandacht voor studievaardigheden, ouders en leerlingen actief informeren over de stand van zaken rondom de benodigde vaardigheden voor havo of vwo.
- De komende jaren is het zaak dat we de adviezen en oplossingen uit de analyse in de praktijk brengen en, waar nodig, aanscherpen en aanpassen. Het doel daarbij is dat we met een betere verdeling, dicht bij het landelijk gemiddelde, tussen havo- en vwo-leerlingen eindigen.
- Naast wat we intern oppakken, vragen we vanuit de schoolleiding via verschillende wegen aandacht voor de over-advisering op basisscholen. Dit is niet iets dat wij als individuele school kunnen oplossen, maar het is wel degelijk belangrijk dat dit verandert. Tegelijkertijd weten we dat we niet kunnen wachten op toekomstige verbeteringen op dat gebied en zullen we met de huidige werkelijkheid aan de slag moeten.

DOEL

Ons determinatieproces zorgt ervoor dat leerlingen op het passende niveau examens gaan doen.

2.4.2 Catwise

Om de voortgang van leerlingen ook op het gebied van inzet, werkhouding en gedrag te volgen, gebruiken we nu drie jaar Catwise. Dit is een digitaal instrument waarbij leerlingen twee keer per jaar een rapport met feedback ontvangen van hun vakdocenten. De feedback gaat niet alleen over cijfers en resultaten, maar met name over inzet, motivatie, doorzettingsvermogen, keuzes en uitdaging. Het stoplicht is een totaalbeeld over hoe de vakdocent *ziet* dat het met een leerling gaat.

	Excellent	Bij dit vak excelleer ik, ik haal het beste uit mijzelf.
	Ga zo door	Bij dit vak gaat het goed, ik ga lekker door.
	Let op	Bij dit vak moet ik opletten, ik ben nog niet tevreden.
	Pas op	Bij dit vak moet ik oppassen, er moet echt iets veranderen.

In leerjaar 1 en 2 draaien we in schooljaar 2023-2024 een pilot, waar leerlingen zichzelf ook feedback geven en Catwise invullen. De vakdocent en de leerling doen dit onafhankelijk van elkaar, waarna het voor beiden én voor de mentor inzichtelijk wordt. Hiermee creëren we meer eigenaarschap en reflectie bij de leerling. De leerling bekijkt de feedback digitaal en schrijft vervolgens ter voorbereiding op een eventueel driehoeksgesprek een Actieplan. De leerling krijgt in de mentorles instructies over de zelfevaluatie, het omgaan met feedback en het schrijven van een Actieplan. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het schrijven van dit plan. Dat doet de leerling op school in de mentorles en/of vakles en thuis met wat ondersteuning van ouders.

We zullen na schooljaar 2023-2024 evalueren of het invullen van Catwise door de leerling een meerwaarde is. Mocht dit het geval zijn, dan zullen we overwegen om dit ook in te voeren in andere leerjaren. Daarnaast houden we de ontwikkelingen van Catwise in de gaten om te bepalen welke functionaliteiten voor ons van meerwaarde zouden kunnen zijn.

DOEL

Leerlingen hebben zicht op hun eigen ontwikkeling door feedback en zelfreflectie.

2.4.3 Havo en vwo

In schooljaar 2023-2024 hebben we koers gezet naar een beter onderscheid tussen havo en vwo. Het doel is om de overgang van havo naar het hoger beroepsonderwijs (HBO) en van vwo naar het wetenschappelijk onderwijs (WO) te versoepelen. Onze visie is dat we leerlingen beter bewust maken van het verschil tussen HBO en WO, zodat leerlingen de route kiezen die bij hen past en zij zich niet blindstaren op de veronderstelling dat vwo en het WO per definitie beter zijn. Er is geen sprake van een betere opleiding in de keuze tussen havo en vwo, het gaat om de best passende opleiding.

De meeste HBO-opleidingen zijn meer praktisch ingericht dan het overwegend meer theoretische WO, waarmee het wat ons betreft gerechtvaardigd blijft de verschillen in onze havo en vwo ook hierin te zoeken. De vertaling hiervan kan op meerdere gebieden plaatsvinden:

1. De invulling van de vakinhoud en de gekozen verwerkingsvormen.
2. De invulling van gemeenschappelijke programmaonderdelen. Denk aan reizen, buitenschoolse activiteiten en het profielwerkstuk;
3. Het mogelijk aanbieden nieuwe vakken. We denken daarbij aan praktijkgerichte vakken voor de havo en vakken met herkenbare onderzoeks- en theoretische vaardigheden voor het vwo.

Voor de onderbouw is de opdracht om leerlingen op het juiste niveau voor te bereiden op wat er in de bovenbouw nodig is. Ook hier zijn we op zoek naar meer praktische invulling op de havo en een meer theoretische, onderzoekende en beschouwende invulling op het vwo. Daarnaast onderzoeken we of de basisvorming herkenbaar op havo- dan wel vwo-niveau afgesloten kan worden.

DOEL

Leerlingen kiezen bewust een pad, havo of vwo, dat past bij hun capaciteiten en dat leidt tot een passende vervolgopleiding.

2.5 Richting een toekomst in de bredere maatschappij

2.5.1 Basisvaardigheden

Vaardigheden op het gebied van taal, rekenen-wiskunde, digitale geletterdheid en burgerschap zijn nodig om mee te kunnen doen in onze maatschappij. De onlangs vernieuwde kerndoelen van deze basisvaardigheden zijn een mooie richtlijn om hier als school voldoende aandacht aan te kunnen besteden. Met het ontstaan van de nieuwe richtlijnen werd ons duidelijk dat we al een behoorlijk fundament hebben wat betreft de basisvaardigheden en dat ons voornaamste doel is om dit fundament de komende vier jaar uit te werken in een duidelijke visie en in heldere leerlijnen, die breed gedragen worden onder medewerkers. Dit om niet alleen aan de eisen van de inspectie te voldoen, maar ook om steeds beter onderwijs te kunnen aanbieden.

Burgerschap

Burgerschap vormt de kern van ons onderwijs op HLZ. We geloven dat het ontwikkelen van actieve, verantwoordelijke en betrokken burgers essentieel is voor een harmonieuze samenleving. We zien onze school immers als een maatschappij in het klein, waarbij burgerschap verder reikt dan enkel theoretische kennis. Burgerschapseducatie wordt geïntegreerd in alle vakken binnen onze school. Of het nu gaat om alfa-, bèta of gammaonderwijs: leerlingen worden aangemoedigd om kritisch na te denken over maatschappelijke kwesties, diversiteit te erkennen en respect te tonen voor anderen. Ook buiten het klaslokaal is burgerschap in onze ogen belangrijk: door middel van projecten, buitenschoolse activiteiten en stages motiveren we leerlingen om een actieve deelname te leveren aan hun samenleving. Daarnaast stimuleren we leerlingen om actief een bijdrage te leveren aan onze jaarlijkse acties voor een goed doel en leren we leerlingen met ons reanimatieonderwijs om levensreddend te kunnen handelen.

Taal en rekenen-wiskunde

Op het gebied van taal en rekenen/wiskunde peilen we bij binnenkomst en op meerdere momenten in de schoolcarrière van leerlingen het niveau van leerlingen, door middel van signaleringstoetsen. Op basis van de uitslag van deze toetsen bieden we waar nodig extra ondersteuning op maat, in de vorm van kernbanduren en persoonlijke (online) leermiddelen.

Om taalvaardigheid voor alle leerlingen te versterken streven we ernaar om gedurende de schoolcarrière van leerlingen de nadruk te leggen op interactieve activiteiten die de mondelinge vaardigheden van leerlingen versterken, zoals

discussies, presentaties en debatten. We stimuleren de liefde voor lezen door middel van een gevarieerd aanbod aan literaire werken en informatieve teksten. Door regelmatig te lezen, kunnen leerlingen niet alleen hun woordenschat en begrip van de taal vergroten, maar ook hun kritisch denkvermogen en empathie ontwikkelen.

Bij de vakken met rekenkundige onderdelen zorgen we ervoor dat leerlingen een stevige basis ontwikkelen in rekenvaardigheden. In klas 1 worden bij het vak wiskunde alle leerlingen getest op hun rekenvaardigheid en wordt hun niveau bepaald. Uit deze bepaling wordt duidelijk in welke domeinen leerlingen nog extra ondersteuning kunnen gebruiken. Voor deze leerlingen wordt een (online) programma op maat gemaakt, waarmee zij kunnen werken aan het verbeteren van hun basisvaardigheid rekenen. Deze extra begeleiding wordt gecontinueerd totdat leerlingen hun basisvaardigheid rekenen op orde hebben.

Digitale geletterdheid

De kerndoelen die horen bij digitale geletterdheid krijgen op het HLZ voor het grootste deel een plek bij het vak Future Media. Gedurende een leerlijn van drie jaar ontwikkelen leerlingen hun ICT-basisvaardigheden, leren ze over online veiligheid en de invloed van media, maken ze kennis met verschillende softwareprogramma's en leren ze eigen digitale content te maken. Hierbij is een grote rol weggelegd voor *computational thinking*, kritisch denken, creatief denken en samenwerken. We hebben de ambitie om in de komende vier jaar de vaardigheden die de leerlingen in dit vak op doen in de bovenbouw door te trekken en meer te integreren binnen verschillende vakken.

DOEL

Alle leerlingen zijn, door onze sterke leerlijnen voor de basisvaardigheden, goed voorbereid op hun vervolgstudie en voor hun maatschappelijke carrière.

2.5.2 LOB

Aan het eind van hun schoolcarrière op het HLZ maken leerlingen een keuze voor een vervolgstudie. Om hen hierbij te helpen wordt er aandacht besteed aan LOB, loopbaanontwikkeling en -begeleiding. Onder leiding van de decanen en mentoren krijgen de leerlingen oriënterende en verdiepende activiteiten aangeboden. Binnen de mentorlessen richt de LOB zich op interesses en mogelijkheden van de leerling onder het motto 'wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik'.

Een 'beroepenmarkt van HLZ-ouders' biedt de leerlingen een divers beeld van mogelijke beroepen. Daarnaast richten de activiteiten zich op studiemogelijkheden binnen instellingen in het hoger onderwijs waarmee de decanen regelmatig samenwerken. Leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om studiekeuzebeurzen, voorlichtingsavonden en open dagen te bezoeken, stage te lopen en te proefstuderen. Het HLZ is aangesloten bij het Pre-University College (PUC) van de VU waar leerlingen masterclasses kunnen volgen. Ook biedt het HLZ leerlingen bijvoorbeeld aan om studiekeuze- en interresetesten uit te voeren.

Alle activiteiten hebben als doel dat leerlingen weten waar hun interesses en mogelijkheden liggen, welke vervolgopleidingen daarbij passen om uiteindelijk tot een weloverwogen studiekeuze te komen.

Onze ambitie voor de komende jaren is om vanaf de onderbouw steeds meer de nadruk te leggen op het verschil tussen HBO en WO en de vaardigheden die bij deze richtingen nodig zijn. We verwachten hierdoor dat onze leerlingen steeds vaker op de juiste plek in vervolgonderwijs terecht komen. Ook gaan we onderzoeken of vervroegde profilering in de 3^e klas kan zorgen voor een betere aansluiting op de bovenbouw.

DOEL

Leerlingen kiezen bewust een passende vervolgopleiding en zijn daar succesvol.

2.5.3 Internationalisering en wereldburgerschap

Als maatschappij in het klein, is het even zo belangrijk om leerlingen voor te bereiden op de grotere maatschappij die verder gaat dan landsgrenzen. Internationalisering en wereldburgerschap nemen daarom een belangrijke plek in ons onderwijs in.

Het HLZ is geaccrediteerd als Global Citizen School. Een Global Citizen School leidt leerlingen op tot wereldburgers die goed zijn voorbereid op onze interculturele maatschappij. Onze visie is dan ook dat in een globale wereld, waar steeds meer spanningen zijn, wereldburgerschap en interculturele competenties van groot belang zijn. Door ontmoetingen met mensen uit andere landen, culturen, sociaaleconomische omstandigheden en met andere wereldbeelden verandert het wereldbeeld van de leerlingen van "Ik en de wereld" naar "De wereld en ik".

Eén van de manieren waarop wij leerlingen in aanraking laten komen met de wereld buiten school is door het organiseren van verschillende reizen. Naast het verbreden van het wereldburgerschap, versterkt reizen de onderlinge band, leer je je te redden in een onbekende omgeving en maak je kennis met andere gewoonten. Een reis naar het buitenland biedt bovendien gelegenheid om te oefenen met een vreemde taal. Naast de reguliere reizen die voor alle leerlingen worden aangeboden, doen we mee aan uitwisselingsprojecten vanuit Erasmus+. Het programma Erasmus+ schenkt vooral aandacht aan sociale inclusie, duurzaamheid, de groene en de digitale transitie en de bevordering van de participatie van jongeren aan het democratische leven. Groepen leerlingen bezoeken verschillende bestemmingen in het buitenland. Zij verblijven in gastgezinnen, bij een leerling van hun eigen leeftijd, en doen mee aan een cultureel programma. Zij ontvangen deze leerlingen voor een tegenbezoek in Amsterdam. Ook docenten en onderwijsondersteunend personeel nemen deel aan de uitwisselingen (job shadowing).

In de komende vier jaar willen we internationalisering een grotere rol laten spelen binnen de school, naast alles wat we ondernemen op het gebied van reizen. In de verschillende vaklessen kan aandacht worden besteed aan internationale aspecten van het vak, internationale thema's en samenwerking met partnerscholen. Er kunnen internationaal- en intercultureel georiënteerde activiteiten georganiseerd worden, zoals gastsprekers en themaprojecten, waarbij vakoverstijgend werken wordt gestimuleerd. Daarnaast kan in loopbaanoriëntatie aandacht worden besteed aan internationale competenties en mogelijkheden voor studie of werk in het buitenland.

Onze ambitie is om over vier jaar een doorlopende leerlijn internationalisering en wereldburgerschap te hebben. We willen in kaart brengen waar internationalisering en wereldburgerschap al een plek hebben in onze lessen, en dat verdiepen en waar mogelijk uitbreiden. Daarnaast willen we onderzoeken of het mogelijk is dat talige leerlingen de mogelijkheid krijgen om sneller en verder te ontwikkelen in een moderne vreemde taal.

DOEL

Leerlingen verlaten het HLZ met een goede voorbereiding op hun (wereld-) burgerschap.

3 Veiligheid en begeleiding

3.1 Onderwijs in een veilige omgeving

3.1.1. Veiligheid

Jongeren spenderen veel tijd op school. Het is dan ook belangrijk dat school een veilige plek is.

Op het HLZ is vanaf schooljaar 2024-2025 een veiligheidscoördinator aanwezig. De veiligheidscoördinator heeft als opdracht te zorgen voor een veilig pedagogisch leer- en werkklimaat, zowel op als rond de school. De veiligheidscoördinator is aanspreekpunt voor leerlingen, ouders, schoolmedewerkers en externe partners. Daarnaast heeft de veiligheidscoördinator een breed extern netwerk, van de wijkagent en de straatcoaches tot de gemeentelijke projectleider Jeugd & Veiligheid en de veiligheidscoördinatoren van de andere scholen in Zuid. De veiligheidscoördinator signaleert, duidt en zet informatie door, zodat het op de juiste plek terecht komt.

Veiligheid op het gebied van pesten en grensoverschrijdend gedrag (3.1.2) en diversiteit en inclusiviteit (3.1.3) gaat over veiligheid binnen het schoolgebouw en de schoolomgeving. We zien echter ook dat jongeren buiten school steeds meer deel uitmaken van onveilige netwerken die veelal worden gevormd via internet, op straat en in het uitgaansleven. De onveiligheid van deze netwerken wordt in de school naar binnen gebracht. Deelnemers van de netwerken proberen andere leerlingen over te halen om met hen mee te doen. Kwetsbare jongeren met een instabiele thuissituatie zijn vaak gevoelig voor deze netwerken.

In samenwerking met politie, straatcoaches, gemeente en ons omliggende scholennetwerk en in gesprek met ouders proberen we grip te krijgen op dit soort onveiligheid dat op straat ontstaat, maar dat onvermijdelijk de school binnenkomt. We bezoeken netwerkbijeenkomsten, halen experts in huis en hebben in schooljaar 2023-2024 onze eerste ouderavond over dit thema georganiseerd. In de komende schooljaren zullen we ouderavonden met het thema veiligheid blijven organiseren, omdat ouderbetrokkenheid hierin essentieel is.

Aan het einde van schooljaar 2024-2025 ligt er een compleet schoolveiligheidsplan, waarin omschreven staat hoe wij als school de fysieke, psychische en sociale veiligheid waarborgen. We streven er ook naar om in de komende vier jaar een samenhangende lijn aan te brengen in onze mentorlessen en externe lessenseries over veiligheid.

DOEL

Onze leerlingen, medewerkers en ouders voelen zich veilig en weten welke route te volgen als ze een gevoel van onveiligheid ervaren.

3.1.2 Pesten en grensoverschrijdend gedrag

Waar meer dan 900 leerlingen samen tijd doorbrengen zullen spanningen ontstaan, en kan er sprake zijn van pestgedrag. Door goede preventieve voorlichting, in met name de onderbouw, proberen wij leerlingen bewust te maken van het systeem van pesten en de gevolgen van pest- en grensoverschrijdend gedrag. Wij realiseren ons dat pesten nooit volledig te voorkomen is en dat er zaken plaatsvinden buiten ons zichtveld. We accepteren pesten en grensoverschrijdend gedrag niet. Daarom benadrukken we bij leerlingen en ouders dat het erg belangrijk is dat pesten en grensoverschrijdend gedrag zo snel mogelijk bij de mentor wordt gemeld, zodat we als school kunnen ingrijpen. Het ingrijpen doen we altijd in overleg met leerling en ouders, waarbij we niet zonder toestemming handelen.

In de komende vier jaar herschrijven wij het pestprotocol en hebben we dit geïmplementeerd in de school, waarbij het handelen bij pesten en grensoverschrijdend gedrag een duidelijke opbouw en structuur heeft. Ook zal er een leerlijn zijn waarmee mentoren preventief aandacht kunnen besteden aan pesten en grensoverschrijdend gedrag. Er zullen twee geschoolde pestcoördinatoren aangesteld zijn, die handelen volgens erkende methoden die passen bij onze school. De pestcoördinatoren zijn gekoppeld aan respectievelijk de onderbouw en de bovenbouw, en werken met contactpersonen in elke jaarlaag. Zij begeven zich regelmatig onder de leerlingen, zijn zichtbaar en benaderbaar voor leerlingen en mentoren, zijn op de hoogte van de actuele jongerencultuur en hebben zicht op wat er onder leerlingen speelt.

DOEL

We hebben een onderbouwd en degelijk pestprotocol, dat is geïmplementeerd in de gehele school.

3.1.3 Diversiteit en inclusiviteit

De mate waarin een leerling zich persoonlijk geaccepteerd, gerespecteerd en ondersteund voelt in de sociale omgeving van een school heeft een sterke invloed op algemeen welbevinden, gezondheid en studieresultaten. Essentieel onderdeel hiervan is op welke wijze een school omgaat met diversiteit en inclusiviteit, en hoe een school leerlingen om leert gaan met culturele verschillen. In de brede definitie van cultuur spreken we dan over (in willekeurige volgorde) etnische achtergrond, religie, taal, opleidingsniveau ouders, sociaaleconomische achtergrond, gender en seksuele geaardheid.

De afgelopen jaren is het onderwerp diversiteit en inclusiviteit een belangrijk gesprekstema geweest op het HLZ en dat is het nog steeds. Met een steeds meer divers wordende leerlingenpopulatie en team van medewerkers is het immers belangrijk dat we als school aan iedereen een veilige en prettige werk- en leeromgeving kunnen bieden. In de vorm van studiedagen, panelgesprekken, trainingen en interne onderzoeken hebben we vooral in kaart gebracht waar we nu staan, waar onze uitdagingen liggen en waar onze kansen liggen.

In het komende jaar willen een visie op papier hebben, waarbij medewerkers, leerlingen en ouders over de inhoud hebben kunnen meedenken. Ook willen we komend jaar starten met een jaarlijkse studiedag binnen het thema, in samenwerking met externe partijen. In de komende vier jaar hebben we een doorlopende leerlijn binnen het mentoraat gemaakt, waarin diversiteit en inclusiviteit elk jaar een rol hebben in het mentoraatsprogramma.

DOEL

We hebben een gemeenschappelijke taal en omgangsvorm geformuleerd, waarin voor alle leerlingen, ouders en medewerkers duidelijk wordt welke omgangsvormen wij hanteren.

3.2 Begeleid door vaardige mentoren

3.2.1 Op weg naar zelfstandigheid

Op het HLZ willen we onze leerlingen voorbereiden om later als volwassenen in de maatschappij te kunnen deelnemen.

In het eerste leerjaar worden ze uitgebreid meegenomen in hoe het bij ons in het middelbaar onderwijs gaat. Ze worden ontvangen en begeleid door betrokken

mentoren en brugklascoaches. Zodra de eerste kennismaking is geweest, zullen we de mate van zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid uitbreiden. Ons motto daarbij is om leerlingen in oplosbare problemen te brengen, zodat ze kunnen leren. Dit is een ontwikkeling die we onze leerlingen gunnen. Onze opdracht aan docenten is dan ook: help leerlingen om hun problemen *zelf* op te lossen.

De weg naar zelfstandigheid is er één van geleidelijkheid. Leerlingen gaan ervaren dat de begeleiding vanuit de mentor richting het einde van klas 3 afneemt en de zelfstandigheid gestimuleerd wordt. In de bovenbouw verwachten we van leerlingen dat ze in toenemende mate eigenaarschap en verantwoordelijkheid tonen voor hun eigen leerproces. Daarin richten we ons in onze communicatie en handelen steeds meer op de leerlingen en steeds minder op de ouders. Deze manier van werken benoemen we ook naar ouders. Dat doen we in het algemeen op ouderbijeenkomsten en via de mail, maar ook persoonlijk op het moment dat zij proberen de regie in handen te nemen ten koste van de zelfstandigheid van hun kind.

DOEL

Het is voor leerlingen, ouders, mentoren en docenten duidelijk welke mate van zelfstandigheid wij verwachten in de verschillende leerjaren

3.3.2 Driehoek: leerling – ouders – school

Het is bekend dat een goede samenwerking en relatie tussen leerling, ouders en mentor essentieel is om de leerling optimaal te begeleiden in de ontwikkeling. Als leerlingen bij ons beginnen in klas 1 dan hebben ze in de eerste week een driehoeksgesprek met ouders en mentor. Op die manier betrekken we de ouders direct bij de school, en kan de mentorouders en leerling meenemen in onze manier van werken: transparant, korte lijnen en openheid. Gedurende de rest van de jaren zijn er jaarlijks driehoeksgesprekken, aan te vragen door de mentor en/of ouders. Daarnaast zijn er regelmatig ouderavonden waarin we ouders betrekken bij schoolse zaken, maar ook vragen om mee te denken met thematische vraagstukken (bijvoorbeeld veiligheid, middelengebruik en diversiteit).

We vragen ouders om de mentor zo snel als mogelijk mee te nemen als er zaken zijn die het leren van hun kind belemmeren, of als er vragen of zorgen zijn over voortgang. We verwachten dat ouders en leerlingen open met elkaar spreken over school, en dat ouders zich regelmatig via hun kind op de hoogte stellen van

aanwezigheid, cijfers en welbevinden. Magister en Catwise kunnen daar een hulpmiddel bij zijn. Vanzelfsprekend monitort de mentor op de achtergrond ook de voortgang van de leerling. Van de leerling vragen we in steeds grotere mate een bepaalde zelfstandigheid, om zaken waar deze tegenaan loopt eerst zelf op proberen te lossen (zie 3.2.1).

Alle medewerkers komen elke dag naar school met het voornemen om het beste uit alle leerlingen te halen. Omdat we een maatschappij in het klein zijn, zal er ook sprake zijn van botsingen, onenigheid of menselijke fouten. We verwachten dat een leerling eerst zelf het gesprek aangaat met de medewerker, al dan niet met hulp van de mentor of leerjaarcoördinator, en daarna pas hulp vraagt aan ouders. Leerlingen komen soms thuis met een verhaal waarin ze aangeven onrecht te hebben ervaren. We verwachten in zo'n situatie dat ouders hun kind helpen om de context te verkennen en zaken in perspectief te plaatsen. Dit kan de leerling helpen het probleem zelf te leren oplossen.

DOEL

Leerlingen, ouders en school kennen en nemen hun rol in de driehoek, waarin de verwachtingen helder zijn uitgesproken.

3.2.3 Mentoraat

De mentor is op het HLZ het eerste aanspreekpunt voor leerlingen bij vragen, problemen binnen school of problemen in de thuissituatie. De mentor signaleert opvallend verzuim, gedrag en cijferbeeld en communiceert hierover met leerling en ouders. Daarnaast staat de mentor in contact met de docenten, de leerjaarcoördinator en waar nodig het ondersteuningsteam. In de onderbouw behandelt de mentor in de mentorlessen zaken als plannen en organiseren en leren leren, en in de onder- én in de bovenbouw kan de mentor hierover met de leerling meedenken als deze daar nog moeite mee heeft.

Wanneer blijkt dat er meer ondersteuning nodig is, dan betreft de mentor de leerjaarcoördinator en ondersteuningscoördinator in het proces, om samen te bepalen wat de beste ondersteuning is voor een leerling. Denk hierbij aan begeleiding bij een begeleider passend onderwijs (BPO), of een training Rots & Water. Bij dergelijke ondersteuning blijft de mentor het eerste aanspreekpunt voor ouders en leerling.

Wanneer de ondersteuning in de derdelijnszorg terecht komt, en er meerdere externe instanties bij betrokken zijn, dan zal de leerling primair begeleid worden door het ondersteuningsteam. De mentor blijft dan betrokken bij dagelijkse zaken, zoals signaleren verzuim, opvallend gedrag en dagelijkse schoolse zaken.

De structuur van het begeleidende onderdeel van het mentoraat en de lijnen richting ondersteuning zijn niet nieuw, maar zijn niet eerder vastgelegd op papier. Afgelopen jaar is gewerkt aan een handboek voor mentoren, dat mentoren houvast geeft bij verschillende situaties waarmee zij of hun leerlingen te maken kunnen krijgen. Bijvoorbeeld: wat doe ik als een leerling vaak te laat komt, wat doe ik als een leerling veel spijbelt, wat doe ik als een leerling bij mij aanklopt en zich zorgen maakt om iets. We streven ernaar dat dit handboek in de komende vier jaar een levend document blijft, blijvend aangepast op de praktijk en de ervaringen van mentoren, en dat het zich gaat ontwikkelen als standaarddocument voor beginnende én ervaren mentoren.

Een andere ambitie die we hebben binnen het mentoraat is om tot een doorlopende leerlijn te komen waar het gaat om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen, met thema's als veiligheid, middelengebruik, seksuele voorlichting, geldzaken et cetera. Op dit moment hebben we meerdere voorlichtingen in verschillende leerjaren en komen thema's in meerdere leerjaren aan bod, maar daarin willen we meer duurzaamheid en samenhang aanbrengen.

DOEL

Alle leerlingen worden begeleid in een betrokken mentoraat met een duidelijk mentoraatsprogramma, waarbij de zelfstandigheid van leerlingen elk leerjaar toeneemt.

3.3 Ondersteund door een betrokken ondersteuningsteam

3.3.1. Extra ondersteuningsmogelijkheden voor alle leerlingen

Voor al onze leerlingen die behoefte hebben aan wat extra ondersteuning, maar niet dusdanig dat ze in het PlusPunt begeleid worden, hebben we onze Studiezaal, de kernbanduren en de PlusPunt-trainingen.

Alle leerlingen zijn welkom in onze Studiezaal. Hier kunnen leerlingen rustig studeren en in de middag zijn er stagiairs en docenten aanwezig om leerlingen in specifieke vakken te kunnen ondersteunen. Leerlingen kunnen aan hen vragen

stellen, of om extra uitleg vragen. Ook is het mogelijk om specifieke vragen te stellen over plannen en organiseren en studievaardigheden.

Signaleren is een belangrijk onderdeel van ondersteunen. Een deel van het signaleren van opvallende zaken ligt bij de mentor. Maar we gebruiken ook andere middelen, waaronder de signaleringstoetsen. Bij alle leerlingen van de onderbouw worden signaleringstoetsen afgenomen in de kernvakken Nederlands, Engels en rekenen. Twee keer per jaar in klas 1 en één keer per jaar in klas 2 en 3. De uitslag van deze signaleringstoetsen geeft ons een beeld wat het niveau is van leerlingen bij kernvakken. Daarnaast geven deze toetsen ons informatie over de leesstijl van leerlingen. Al deze informatie kunnen wij meenemen in de begeleiding van leerlingen.

Als wij menen, op basis van een signaleringstoets of op basis van wat een docent ziet in de les, dat een leerling het kan gebruiken om extra meters te maken in een bepaald kernvak, dan kan die leerling in klas 1 en 2 worden opgegeven voor een kernbanduur. Dit zijn extra uren Nederlands, Engels en wiskunde. Een leerling kan ook zelf aanvragen om ingeroosterd te worden bij een kernbanduur.

Enkele keren per jaar worden in het PlusPunt trainingen gegeven voor leerlingen die kortdurende extra ondersteuning kunnen gebruiken. Denk hierbij aan een training plannen en organiseren, leren leren en Rots & Water. Via mentoren kunnen leerlingen zich zelf opgeven voor deze trainingen.

DOEL

De voortgang van alle leerlingen is goed in beeld en het is voor mentoren, leerlingen en ouders duidelijk welke routes er zijn als er meer ondersteuning nodig is.

3.3.2 PlusPunt en passend onderwijs

Sommige leerlingen hebben extra begeleiding nodig om optimaal tot leren te kunnen komen. Wanneer de begeleiding van de docenten en mentor niet voldoende is, komt het ondersteuningsteam in beeld. Het ondersteuningsteam wordt aangevoerd door twee ondersteuningscoördinatoren. Hierbij is één ondersteuningscoördinator verantwoordelijk voor de eerste- en tweedelijns ondersteuning, en één ondersteuningscoördinator voor de derdelijns ondersteuning en beleid. De ondersteuningscoördinatoren werken nauw samen met mentoren en leerjaarcoördinatoren.

De ondersteuningscoördinatoren werken binnen onze trajectvoorziening: het PlusPunt. In het PlusPunt werken ook een Begeleider Passend Onderwijs (BPO), Remedial Teachers (RT), een verzuimmedewerker en andere ondersteuningsmedewerkers. Onze leerlingen kunnen terecht in het PlusPunt voor extra ondersteuning bij plannen en organiseren, dyslexie en dyscalculie, ziekte, sociale vaardigheden, AD(H)D, en andere omstandigheden waardoor leerlingen een onderwijsbelemmering ervaren. Ook ondersteunt het PlusPunt, in samenwerking met mentor en leerjaarcoördinator, leerlingen die thuis of buiten school iets hebben meegemaakt of meemaken, waardoor ze lastig tot leren komen.

Onze ambitie in de komende vier jaar is om de samenwerking tussen mentoren, leerjaarcoördinatoren en het ondersteuningsteam goed in beeld te brengen, te stroomlijnen en de uitwerking daarvan in de praktijk te brengen. Hierbij willen we het goed en vroegtijdig signaleren van ondersteuningsbehoeften van leerlingen perfectioneren. Hierbij denken we aan de mentor die opvallende signalen kan waarnemen, en aan signaleringstoetsen, kernbanduren, Catwise, etc.

Daarnaast streven we ernaar om in de komende jaren het PlusPunt meer in te zetten als expertisecentrum voor docenten. Het is dan mogelijk voor docenten om advies in te winnen bij het PlusPunt wanneer ze bijvoorbeeld tegen bepaald gedrag van een leerling aanlopen, maar het PlusPunt zal ook actief hun kennis delen met docenten en mentoren in de vorm van thematische bijeenkomsten, trainingen en kennisdocumenten.

Naast wat we al doen, hebben we te maken met ontwikkelingen binnen de wet Passend Onderwijs. Deze bestaat al sinds 2013, maar relatief nieuw is de "Route naar inclusief onderwijs 2035". Deze is o.a. in maart 2023 in een kamerbrief van voormalig minister Wiersma omschreven en wordt nu op diverse plekken verder vormgegeven. De ambitie is om toe te werken naar meer inclusief onderwijs en daarmee minder leerlingen in het speciaal onderwijs terecht te laten komen. Op zich een nobel streven, maar we vinden dat hier diverse kanttekeningen bij te plaatsen zijn. We zullen de komende jaren met een gezonde kritische blik aan de gesprekken en ontwikkelingen bijdragen.

DOEL

Het PlusPunt is een expertisecentrum voor docenten en mentoren, waar ondersteuningsbehoeften van leerlingen goed en vroegtijdig worden gesignaleerd.